Cukrovarnícka kampaň 2017/2018 na Slovensku

SUGAR CAMPAIGN 2017/2018 IN SLOVAKIA

Referát prednesený na Cukrovarnícko-liehovarníckej konferencii 2018

Dušan Janíček – podpredseda Slovenského cukrovarníckeho spolku

Sejba cukrovej repy začala na Slovensku pomerne skoro, v druhej dekáde marca. Posledné parcely boli repou obsiate v prvej dekáde apríla. Výsev prebehol teda v optimálnych agrotechnických termínoch. Podmienky pre vzchádzanie cukrovej repy boli pomerne priaznivé. Hustota porastov dosiahla v priemere 94 000 jedincov na jednom hektári. Celkovo bola pre cukrovarnícku kampaň 2017/2018 osiata plocha na výmere 22 548 ha. V porovnaní s predošlou kampaňou 2016/2017 to bol nárast takmer o 1 000 ha, kedy bolo obsiatych 21 663 ha. Pestovaniu cukrovej repy sa venovalo na Slovensku dovedna 195 farmárov s priemernou výmerou 106,34 ha na jedného pestovateľa. Uvedený priemer je najvyšší v rámci celej EÚ.

Po pomerne dobrom štarte mladej repy však podmienky pre vegetáciu už boli iba menej priaznivé. Takmer celé vegetačné obdobie cukrovej repy poznamenali suchá a nerovnomerné, slabé prísuny zrážok. Rovnako nerovnomerné boli aj porasty cukrovej repy na jednotlivých parcelách v rámci regiónov. Preto sa nedala očakávať mimoriadna úroda. Taktiež nebolo ľahké vďaka lokálnym prísunom zrážok odhadnúť celkovú produkciu na základe vzorkovaní. História posledných rokov ukazuje, že vplyv sucha má na Slovensku zásadný vplyv na výkyvy úrod. Medziročné výkyvy, ktoré sme zaznamenali v ostatných piatich rokoch, dosiahli aj 20% úroveň vo vyjadrení produkcie bieleho cukru. Táto volatilita úrod je teda veľmi vysoká a má značný vplyv na ekonomiku produkcie. Preto je potrebné zo strany štátu podporiť investície do budovania a revitalizácie závlah pre pestovateľov cukrovej repy.

Na uvedenej výmere sa zozbieralo dovedna 1 554 032 t cukrovej repy s priemerom 55,82 t na hektár. Zozbieraná cukrová repa však bola v pomerne dobrej technologickej kvalite a aj podmienky na jej skladovanie počas kampane boli priaznivé. Cukrovarnícka kampaň prebiehala plynule s výnimkou úplného začiatku, kedy ju spomaľovali a komplikovali náhle a vysoké úhrny zrážok. Hojné zrážky spôsobili aj oneskorenie začiatku kampane, kedy Považský cukrovar v Trenčianskej Teplej začal svoju kampaň až 2. 10. 2017. Slovenské cukrovary, s. r. o., v Seredi zahájili kampaň dňa 12. 9. 2017. Priemerná denná spracovateľská kapacita oboch cukrovarov dosiahla počas kampane úroveň 10 812 t cukrovej repy. Úroveň cukornatosti v priemere dosiahla 16,39 %, čo môžeme považovať za uspokojivé vzhľadom na podmienky počas vegetácie. Kampaň ukončili v cukrovare Trenčianska Teplá dňa 3. 1. 2018 a v Seredskom cukrovare 24. 1. 2018. Cukrovarnícka kampaň 2017/2018 na Slovensku teda trvala celkom 128 dní. V kampani bolo vyprodukované spolu 179 451 t bieleho cukru, čo mierne prekračuje úroveň sebestačnosti Slovenskej republiky.

Tab. I. Základné údaje o cukrovarníckej kampani 2017/2018

Ukazovateľ	Kampaň 2017/2018
Počet spoločností	2
Zberová plocha cukrovej repy (ha)	22 545
Počet pestovateľov	195
Priemerná výmera na pestovateľa (ha)	106,34
Priemerná úroda cukrovej repy ($t.ha^{-1}$)	55,82
Priemerná úroda polarizačného cukru ($t.ha^{-1}$)	9,15
Priemerná úroda bieleho cukru ($t.ha^{-1}$)	7,96
Výťažnosť cukru (%)	86,99
Spracovaná repa (t)	1 258 570
Priemerná cukornatosť (%)	16,39
Výroba cukru (t)	179 451
Výroba melasy (t)	46 709
Denná spracovateľská kapacita ($t.d^{-1}$)	10 812
Doba trvania kampane (d)	128

Tab. II. Vývoj produkcie cukrovej repy na Slovensku

Rok	Počet pestovateľov repy	Celková zberová plocha (ha)	Primerná úroda repy ($t.ha^{-1}$)	Primerná cukornatosť (%)
2006/2007	355	27 492	51,03	17,20
2007/2008	225	18 913	47,64	16,19
2008/2009	152	11 030	60,71	17,51
2009/2010	180	15 887	56,95	16,89
2010/2011	187	16 874	60,98	15,82
2011/2012	186	17 768	63,05	18,05
2012/2013	197	19 444	45,43	16,49
2013/2014	194	20 079	57,18	16,78
2014/2015	213	22 348	77,76	15,40
2015/2016	207	21 707	57,24	16,19
2016/2017	195	21 663	71,21	16,36
2017/2018	195	22 545	55,82	16,39

Obr. 1. Priemerná úroda polarizačného cukru

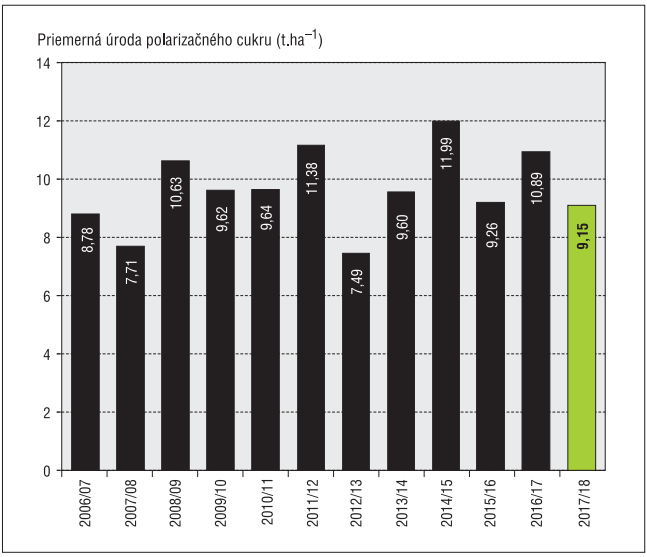

Obr. 2. Celkové množstvo spracovanej cukrovej repy

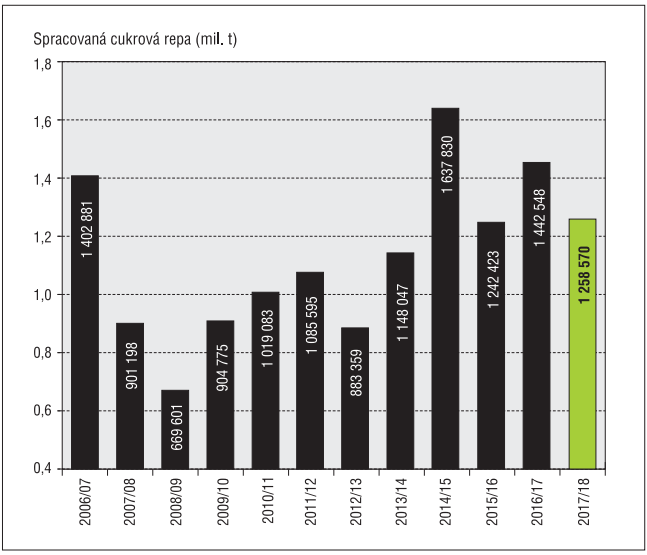
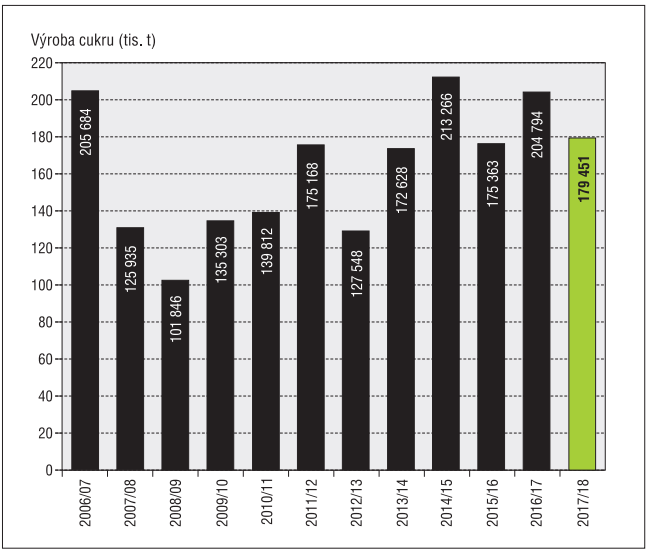
Obr. 3. Celková výroba cukru na Slovensku